

Način izvolitve upravnih odborov v podjetjih

Kot edca izmed organov gospodarskega podjetja odgovarja upravni odbor za svoje delo predvsem delavskemu svetu podjetja. Zato je bila tudi delavskemu svetu zaupana naloga, da izvoli upravni odbor podjetja. Izvoli ga na prvi seji po svojem konstituiranju. Ta prva seja novoizvoljenega delavskega sveta mora biti najkasneje 15 dni po dnevu, ko so bile volitve delavskega sveta. Ker je to ožji organ in ker opravlja funkcije neposrednega upravljanja podjetja, so za njegovo izvolitev določena v primerjavi z načeli, ki so določena za delavski svet, tudi drugačna načela.

V upravni odbor gospodarskega podjetja izvolimo 3 do 11 članov. Koliko bo katero podjetje imelo članov upravnega odbora v tem razponu, določi v pravilih delavski svet. V to število članov upravnega odbora je všteti tudi direktor podjetja, ki je član upravnega odbora po svoji funkciji. Funkcija članov upravnega odbora je omejena in traja leto dni. Smisel take odločitve je, da čim več ljudi sodeluje pri odločanju o temeljnih vprašanih iz dela in poslovanja podjetja.

Volilna pravica

Aktivno volilno pravico ima vsak član delavskega sveta. Pasivna volilna pravica pa se ne ujema z aktivno volilno pravico. Za člana upravnega odbora podjetja je lahko izvoljen praviloma vsak delavec in uslužbenec podjetja, ki ima volilno pravico. To pravilo pa ima določene izjeme. Tako ne moreta biti kandidata za člana upravnega odbora predsednik delavskega sveta in šef računovodstva, prav tako tudi ne člani volilne komisije. Tudi glede same sestave upravnega odbora so prav tako določene omejitve. Predvsem so v tem, da je treba najmanj tri četrtine kandidatov za člane upravnega odbora predlagati iz vrst delavcev, ki delajo neposredno v proizvodnji ali v osnovni gospodarski dejavnosti podjetja, kakor tudi v dejstvu, da je mogoče v novi upravni odbor izvoliti največ tretjino članov upravnega odbora iz prejšnjega leta tako, da nihče ne more biti član upravnega odbora več kakor dve leti zapovrstjo. Smisel te določbe je, da čim več uslužbencev in delavcev sodeluje pri upravljanju.

Volilna komisija

Volitve upravnega odbora podjetja vodi volilna komisija. Sestavljajo jo trije člani, izvoli pa jo delavski svet podjetja praviloma javno z dviganjem rok. Kandidate za člane upravnega odbora predlagajo člani delavskega sveta. Potem ko je predlaganje kandidatov končano, sestavi volilna komisija spisek vseh kandidatov, v katerem napiše najprej imena kandidatov, ki delajo neposredno v proizvodnji ali v osnovni gospodarski dejavnosti podjetja, nato pa imena drugih kandidatov, in to po tistem vrstnem redu, kakor so bili predlagani. Če ugotovi volilna komisija pri sestavljanju

seznama teh kandidatov, da tri četrtine kandidatov od števila, ki ga je treba izvoliti za člane upravnega odbora, niso delavci, ki delajo neposredno v proizvodnji ali v osnovni gospodarski dejavnosti pod-

Način glasovanja

Glasovanje za člane upravnega odbora se opravi z glasovnicami, in to tako, kakor je določeno za volitve članov delavskega sveta, to je zaokrožijo se številke pred imeni kandidatov, za katere želimo glasovati. Novih imen ni dopustno pripisati.

Če ugotovi volilna komisija pri ugotavljanju rezultatov, da bi moralo po rezultatu glasovanja priti v novi upravni odbor več kakor četrtina kandidatov, ki ne delajo v neposrednem proizvodnem postopku, bo štela, da je izvoljenih samo toliko takih kandidatov, kolikor to ustreza četrtini članov upravnega odbora, ki ga je treba izvoliti, in to tisti med njimi, ki so dobili največ glasov. Enako ravna tudi v

podjetja, je dolžna o tem obvestiti delavski svet in ga pozvati, da nadomestno predlaga potrebno število kandidatov. Prav tako bo ravnala tudi, če ugotovi, da med predlaganimi kandidati ni najmanj dve tretjini kandidatov, ki prejšnje leto niso bili člani upravnega odbora podjetja. Ko volilna komisija določi seznam kandidatov, ga razobesi na vidnem kraju v prostoru, v katerem so volitve upravnega odbora podjetja.

primeru, če ugotovi, da bi morala po rezultatih glasovanja priti v novi upravni odbor več kakor tretjina članov upravnega odbora iz prejšnjega leta. Ta postopek izvira iz določb temeljnega zakona o upravljanju gospodarskih podjetij.

Ker za volitve članov upravnega odbora ni kandidatnih list, se v primeru, ko dva ali več kandidatov dobita enako število glasov, volitve zanje ponovijo.

Po končanem glasovanju objavi volilna komisija rezultat s tem, da prebere imena izvoljenih kandidatov. Delavski svet izda izvoljenemu kandidatu potrdilo o tem, da je bil izvoljen za člana upravnega odbora.

Namestniki članov upravnih odborov

Volilna komisija ne piše posebnega zapisnika o svojem delu, ker se vpiše ves potek volitev v zapisnik seje delavskega sveta, da bi se pa ugotovile potrebne okoliščine v zvezi z izvajanjem volitev in ugotavljanjem rezultatov glasovanja, so predpisani podatki, ki jih je treba vpisati v tisti del zapisnika, ki se nanaša na volitve upravnih odborov.

Hkrati s člani upravnega odbora volimo tudi določeno število namestnikov. Njihovo število je določeno v pravilih podjetja. Če pa pravila podjetja ne vsebujejo

take določbe, določi potrebno število namestnikov članov upravnega odbora novoizvoljeni delavski svet na svojem prvem zasedanju.

Zaradi nepravilnosti volitev je mogoče vložiti pritožbo na okrajno sodišče. Pritožbo lahko vložijo upravni organi občinskega ljudskega odbora, pristojen za zadeve splošne uprave, javni tožilec, sindikalna organizacija, vsak kandidat za člana upravnega odbora kakor tudi vsak član delavskega sveta, in to v roku 3 dni, ko je bil razglašen rezultat volitev.

Podjetja z manj kakor 30 delavci

V podjetjih, ki imajo manj kakor 30 delavcev in uslužbencev, izvolijo samo en organ upravljanja — upravni odbor. V tem primeru izvoli upravni odbor delovni kolektiv, in to tako, kakor je predpisano za izvolitev upravnega odbora, ko ga izvoli delavski svet. V tistih podjetjih pa, ki imajo manj kot 6 delavcev in uslužbencev, ne volijo tega organa upravljanja, temveč izvršujejo pravice in dolžnosti upravnega odbora vsi člani delovnega kolektiva.

V obratnih ali poslovnih enotah prav

ločeno v pravilih podjetja. Upravni odbor v teh obratih ali enotah izvolijo na prvi seji novoizvoljenega delavskega sveta obrata ali poslovne enote enako kakor upravni odbor podjetja.

Po izvolitvi prevzame novi upravni odbor upravljanje podjetja od dotedanega upravnega odbora tako, da se morata izvršiti prevzem in predaja najkasneje v roku 15 dni od dneva izvolitve novega upravnega odbora.

M. D.